

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie we Srrodę dnia 23 Grudnia r. s. 1831 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— W i l n o. —

z Bożet Łaski,

MY, NIKOŁAJ PIERWSZY,

CÉSARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYI,

i t. d. i t. d. i t. d.

NASZEMU Jenerał-Adjutantowi, Jenerał-Majorowi, Xięciu Dołhorukowu.

Na oznamionowanie szczególny Naszey ku Wam wdzięczności, za odznaczające się roztropnością i we wszystkich względach w zupełności oczekiwaniom Naszym odpowiadające, zarządy Wasze, naprzód Gubernią Mińską, a potem i dotąd Guberniami Wileńską i Grodzieńską i Białostockim Obwodem, na powierzonym Wam przez ufność Naszą urzędzie Czasowego Wojennego Gubernatora, Naymilościwiey Mianujemy Was Kawalerem Orderu Św. Równego z Apostołami Xiążęcia Włodzimierza drugiego stopnia, którego znaki przy tém przesyłając, zostajemy ku Wam CESARSKĄ NASZĄ łaską przychylni.

Na autentyku własną Jego CESARSKIEY Mości ręką podpisano: N I K O Ł A J.
St-Petersburg 6 grudnia 1831 roku.

Sankt-Petersburg dnia 12 Grudnia.

Przez naywyższy rozkaz dzienny z d. 4 b. m. Liczący się w jeździe Jenerał-major Xzę Golicyn 4, z powodu słabości zdrowia, otrzymuje uwolnienie z mundurem i pensyą — CESARZ Jmć oświadcza Śwż zadowolenie Naczelnikowi 23 dyw. piechoty, Jen.-porucznikowi Peterson 1, za szczególną czułość i pieczętliwość, których dał dowody, będąc Naczelnikiem Białostockiego punktu. Dowódca 1 bryg. 11 dyw. piechoty Jen.-major Łaptiew 1, ma się liczyć w woysku — Rozkazem CESARSKIM z d. 6 b. m. półkownik Inżynierów dróg komunikacyi Sacker, mianowany Jenerał-majorom. (T. P.)

— Przez naywyższe ukazy J. C. M. do Rządzącego Senatu wydane: D. 5o listopada. Kamerher honorowy 5tey klasy, Konstanty Rzewski, na własną prośbę, dla słabości zdrowia, zupełnie uwolniony ze służby, w randze rzeczywistego radcy stanu z mundurem Dworu. — D. 4 grudnia. Liczący się w kawalerii, Jenerał-major Buturlin, mianowany Cywilnym Gubernatorem niżehorodkim z zachowaniem rangi woyskowej — Na zaświadczenie byłego Wileńskiego i Grodzieńskiego Gubernatora Wojennego, Jenerała-Adjutanta Chrapowickiego, o służbie odznaczającej się gorliwością, starszy leśniczy wileńskiej Izby Skarbowey, radca honorowy Strohowski, mianowany został asesorem kollegialnym. — D. 5 grudnia. Jenerałny konsul rossyjski w Gdańsku, radca stanu Tęgoborski, wyniesiony jest na rzeczywistego radcę stanu. — D. 6 grudnia. Senator, radca tajny Xzę Sachowski, wyniesiony na rzeczywistego radcę tajnego. — Ober-Prokuratorowie Rządzącego Senatu Zurawlew i Koczubey, wyniesieni na radców tajnych i przeznaczeni do zasiadania w Rządzącym

Senacie. — Były Gubernator Cywilny tomski, oraz naczelnik fabryk kotywańsko-woskresieńskich, Ober-berg-hauptmann 4tey klasy Frołow, mianowany radcą tajnym z przeznaczeniem do zasiadania w Rządzącym Senacie. — Leyb-medyk, rzeczywisty radca stanu, Loder, mianowany radcą tajnym. — Ober-Prokurator 1go oddziału 6go Departamentu Rządzącego Senatu, Xiążę Łobanow-Rostowski, mianowany Ober-Prokuratorem 1go Departamentu Senatu — Ober-Prokurator 2go oddziału 6go Departamentu Rządzącego Senatu, Nowosilcow, mianowany radcą tajnym i naznaczony Ober-prokuratorem połączonego zebrania Moskiewskich Departamentów Senatu. — Należący do Ober-prokuratorzkiego stołu 4go Departamentu Rządzącego Senatu, rzeczywisty radca stanu, Bernikow, i będący bez obowiązków rzeczywistcy radcy stanu Protasow i Morozow, mianowani Ober-Prokuratorami Rządzącego Senatu: Bernikow w 2gim oddziale 3go Departamentu, Protasow w 2gim oddziale 6go Departamentu, a Morozow w 7 Departamencie. — Sprawujący obowiązki ordłowskiego Gubernatora Cywilnego, radca stanu Koczubey, wyniesiony na rzeczywistego radcę stanu. — Zarządzający komissoryatskim Departamentem morskiego ministerium, 5tey klasy Kuźniecowa, podniesiony do rangi 4tey klasy. — Radca kollegialny, Sałodownikow, juryskonsult w ministerium sprawiedliwości, mianowany radcą stanu. — Głównego Sztabu J. C. M., podniesieni do rang, naczelnik oddziału radcy woyskowy Sytenka, do 5tey klasy, naczelnik drukarni i archiwum 7 klasy Oldenberger 1szy do 6tey klasy, i naczelnik stołu 9tey klasy Zaiha do 8mej klasy. — Orszański marszałek powiatowy Arcyszewski, mianowany asesorem kollegialnym.

— Przez naywyższe ukazy do Kapituły Orderów, w nagrodę męztwa i waleczności, okazanych w bitwie z polskimi rokoszanami d. 7 czerwca t. r., nayłaskawiey mianowani kawalerami: Orderu S. Włodzimierza 3ciey klasy: Jenerał-majorowie Czebyszew i Samojłow i Półkownik Engelhardt — Tegoż orderu 4tey klasy z kokardą: sztab-rotmistrz Igelstrom, Porucznik Tumański, Podpółkownik Amburger, sztab-kapitan Somowicz, Kapitan Popow 3ci i Kuźmin, Podpółk. Czerkasow, Kapitan Krestling, Półkownik Leszern, Kapitan Gabel 2gi, Major Wyłaskow, Kapitan Dombrowski, Sztab-kapitan Ławreneńko, Podporucznik Dyzdarew, Kapitan Karkacz, Sztab-kapitan Wojnarowski, Major Masłow, Porucznik Min, Podporucznicy Sokołowski i Markow — Za okazane waleczność i męztwo w dniu 29 maja, tegoż orderu z kokardą: major Brujewicz i Porucznik Rebakonow — Tegoż orderu i klasy, w nagrodę gorliwej służby: lekarz Potiechin, i d. 5 listop. Podpółkownik Mitrino. Przez naywyższy ukaz d. 6 listop. w nagrodę męztwa okazanego w bitwie d. 3 sierpnia, kawalerem orderu S. Włodzimierza 3ciey klasy mianowany Półkownik Grekow 5ty. — W bitwie d. 8 maja, tegoż orderu 4tey klasy z kokardą; Podpor. gward. Bjabinin. — W bitwie d. 3 sierpnia: rotmistrzegwardyi: Wojejkow, Sołomirski, i Xiążę Szezerbatow, sztab-rotmistrze von Gersdorff i Jerszow, Porucznicy: Masatow i Stackelberg, Porucznik Sulin, Podpółkownik Prokofjew, Kapitan: Lisaniewicz 1szy, Lisaniewicz 2gi i Kożewnikow 1szy i Porucznik Adlerberg, Podpółkownik Kremmer, rotmistrz Hirnicki, sztab-rotmistrze: Wiandziagolski, Po-

pow i Czyrikow 1szy — Tegoż orderu 4tey klasy z kokardą: Porucznik Martynow. — Udarowani złotemi szablami: z napisem: za waleczność: Półkownik Łańskoy, rotmistrz Mlepcow, Porucznik Lomonosow, kapitan von Kronck, sztabs-kapitan Baron Engelhardt. — Udarowani złotemi szpadami z napisem: za waleczność: Major Henich, sztab-kapitan Xiążę Galicyn, Podpółkownik Makedonac. — Udarowani złotemi półszablami z napisem: Za waleczność: Kapitan Byłdin i Sledziński.

— CESARZ JEGOMOSĆ, d. 16 paździer. potwierdził Opinią Rady Państwa, przez którą ustanowiona jest Kommissya do rozgraniczenia i zinwentowania wszystkich w gubernii Kurlandzkiej majątków skarbowych i gruntów czynszowych, a dla rozpatrzenia pośredniczych wyroków, w mogących zayść sporach, z rzeczy granic i praw serwitutnych, Wyższy Sąd Pośredniczy, oraz prawa dla tej Kommissyi i Sądu.

— Najwyżey confirmowane sentencye Sądów Woyskowych:

1) Głównodowodzący 1szą Armią, pod 24 września tego roku, doniósł Cesarzowi Jegomości, iż odstawni z półku kawalergardów kornet, Xiążę Roman Sanguszko, po uczynionym nad nim sądzie woyskowym, okazał się winnym o złamanie przysięgi wiernego poddanego Cesarzowi Jegomości; o znaydowanie się na służbie w woyskach polskich buntowników i znaydowanie się z nimi przeciwko woyskom Rossyyskim w potyczkach, do czego Sanguszko i sam się przyznał; za jakowe przestępstwa Głównodowodzący 1szą Armią postanowił: odjąwszy mu, Romanowi Sanguszkowi, rangę i dworzanstwo, zestąć do Syberyi na zaludnienie, a na tę część majątku, która może na niego spaść w sukcesyi, włożyć zaprzeczenie; confirmacyą tę podobało się Cesarzowi Jegomości 24go zeszłego października utwierdzić w całej jej mocy, z tém razem, ażeby Sanguszko pozbawiony był i Xiążęcey dostojności.

2) Głównodowodzący 1szą Armią pod 24 września tego roku, doniósł Cesarzowi Jegomości, iż obywatel gubernii wołyńskiej powiatu żytomierskiego Ignacy Strumillo, po uczynionym nad nim sądzie woyskowym, okazał się winnym o złamanie przysięgi na wierność poddaństwa Cesarzowi Jegomości; o wiedzenie i niedoniesienie Zwierzchności o zbrodniczych zamysłach buntowników; o zachęcanie innych do łączenia się z nimi; i okazywanie uporów na wezwanie komendy woyskowej do złożenia broni, którą wtedy już oddał, kiedy Kozacy kilka wystrzałów dali; za któreto przestępstwa Głównodowodzący 1szą Armią, zgodnie z opinią Podolskiego i Wołyńskiego Wojennego Gubernatora, postanowił: Strumillę, pozbawiwszy dworzanstwa, zestąć do Syberyi na zaludnienie, a majątek jego zabrać na skarb. Confirmacyą tę podobało się Cesarzowi Jegomości, 24 zeszłego października, potwierdzić w całej jej mocy.

— Ukazy z Rządzącego Senatu: 1) D. 30 listopada z 1go Departamentu, o dozwoleniu monetę zagraniczną doziierać i wypuszczać z tamożeń za ustnemi oświadczeniami.

2) D. 30 listopada, z 1go Departamentu, o odstąpieniu ze służby i nieprzyznaniu odznaki nigdzie Porucznika Panowa.

3) D. 2 grudnia, z 1go Departamentu, o nieprzyznaniu odznaki młodych ludzi na studentów do uniwersytetów, bez potrzebnej znajomości przedmiotów zupełnego kursu gimnazyalnego.

4) D. 2 grudnia, z 1go Departamentu, o wydawaniu podręcznych dla osób prywatnych i urzędników wysyłanych za skarbowemi potrzebami, bez wyrażania w nich imion będących z nimi ludzi.

5) D. 3 grudnia, z 1go Departamentu, z objaśnieniem 53go artykułu Statutu orderu S. Anny. (Przywiedzenie do nieładu powierzzonego wydziału ma być rozumiane wtedy, kiedy przez Sąd wykazaniem zostanie jawne nadużycie, ku przywiedzeniu do nieładu powierzonej części, za które następuje utrata orderu.)

6) D. 4 grudnia, z 1go Departamentu, o spo-

sobach do ulżenia w odbywaniu rekrutskiej powinności w 97mym naborze.

7) D. 4 grudnia, z 1go Departamentu, o zamianie pen pieniężnych, nakładanych na urzędników za opieszałość i niedbalstwo w służbie, innemi uzyskaniami.

8) D. 5 grudnia, z 1go Departamentu, o rozstrzygnięciu, że wychowawcy domu wychowania, ludzie dworscy po wygastych familiach i nieprawego łoża, mogą być przyłączeni do gmin dla opłaty podatków, bezwzględnie na niezgadanie się tych ostatnich.

9) D. 7 grudnia, z 1go Departamentu, o rozstrzygnięciu, w kształcie wyjątku, na ten tylko raz, przyjmowania na rekrutów, najmujących się urodzeńców finlandzkich, mających od urodzenia lat od 18 do 21.

10) D. 7 grudnia, z 1go Departamentu, o tém, komu mianowicie z rodziny, będących w rekrutskiej kolei, może być dozwolane przeniesienie z jednego stanu albo miejsca do drugiego.

11) D. 7 grudnia, z 1go Departamentu, o ustanowieniu kwarantanny w mieście Gurskowie. — Etat kwarantanny składa się z 7m osób, a roczny wydatek 9.100 r.

12) D. 8 grudnia, z 1go Departamentu, o przeimionowaniu Permskiego Górniczego Zarządu, Zarządem Górniczym Uralskim, a Permskiego Berg-inspektora, Berg-inspektorem Ural-skim. (G. S.)

— Czasowa Kommissya Kontroli wydziału Pro-wiantńskiego ogłasza, iż rozpatrzyła już sprawę o dostawie przez byłego Wileńskiego Marszałka Gubernijalnego Roop prowiantu; owsa i worów, do tarcznych magazynów, i przysądziła reszty należności dla niego w ogóle 2513 r. 99 k. assyg; o wypłacie jakowej posłano odezwę do P. Ministra Skarbu w dniu 25m zeszłego Listopada.

— Do Petersburga przybyli: 4 b. m. z Moskwy, Jen. piechoty Jermolow; 5, z Tweru Senator Bezobrazow; i z Moskwy mistrz ceremonii Xię Jusupow; 6, z Warszawy, Wojenny Jen. policemyster działający armii Jen. por. Lesowski. (T. P.)

Tuteysza handlowa gazeta, ogłosiła jeszcze następujące uwagi względem ostatniej taryfey, w dodatku do tych, któreśmy powtórzyli w Tygod. Cz. IV str. 660. (Kur. Lit. N. 152.)

Zapytanie: 1) Dla czego dawniej towary znaydujące się w pakhausach, od płacenia podwyższonego cła uwalniane bywały?

Dla tego, iż od 1823, cła podwyższone tylko były częściowo. Lecz przy ogólnym ich podwyższeniu, nakładały się z korzyścią kupców podatek na publiczność, jeśliby towary znaydujące się po pakhausach, od nowych celi uwalniane były: gdyż handlujący odyskują swoje przez podwyższenie samych cen. Przykłady tego widzieliśmy po wielu krajach, równie, jako i u nas przy wydaniu taryfey 1822.

2) Cło od niektórych towarów do tyła podwyższonem zostało, iż nowe dodatkowe procenta, miejsca już mieć nie mogą; jakim więc sposobem nagrodzi sobie właścicieli?

Rozumowanie takowe niesprawiedliwem jest z tego powodu, iż każdy w ogólności towar, powinien podrożyć o tyle, o ile cło podwyższonem zostało. Wprawdzie z początku odbył towarów może się nieco wstrzymać, lecz to samo przez się ustanie. Przy podwyższeniu podatków w ogólności, niepodobna uniknąć wszelkich niedogodności; a gdy powodem do niego jest nieodbita konieczność, rzeczy nie mogą się mieć inaczej. Przy zmianie celi, nie można wystawić sobie epoki jej wprowadzenia, w którejby część handlujących nie doznawała jakich trudności; lecz wszystko nakoniec się wyrówna.

3) Gdy rachunki z jakim handlowym domem zagranicznym zostały już skończone, jakim sposobem ma sobie wynagrodzić kupiec tutejszy?

Jeśli cło od towarów przywiezionych zosta-

to już opłaconém, lecz same towary nie przeszły jeszcze do rąk sprzedających częściowo, wtedy tuteysi nawet zyskują. Gdy zaś cło jeszcze nie opłacone; wtedy, chociaż ciężar spadać może na kupca krajowego, jednakże ten wynagrodzi sobie, sprzedając towar drożej. Nadto, zaledwie znajdzie się dom jaki, któryby nie miał mniejszej lub większej ilości towarów jeszcze nie sprzedanych, od których cło opłaconém już zostało, na których zyszcze z powodu podwyższenia się cen; — podwyższenie, które w rzeczy samej już nastąpiło.

4) Jeżeli towary znajdujące się w pakhausach sprzedane już zostały przed dniem wydania Ukazu 20 listopada, wtedy sam sprzedawca płaci dodatkowe 12½ procentów, i ponosi stratę, która w niektórych razach może być nadawyczą wielką?

Bynajmniej! — jeśli w kontrakcie maklerskim opłata cła, jak to najczęściej się zdarza, włożoną została na kupującego, wtedy, rozumie się, kupujący dodatkowe procenta płaci. Gdy zaś sprzedawca przyjął opłatę cła na siebie, wtedy za odebraniem towaru, nabywca dodatkowe procenta płacić powinien, gdyż podwyższenie cła jest okolicznością nową i środkiem rządowym. W tym razie sprzedawca na obwarowanie bezpieczeństwa swojego ma w ręku zadatek i sam towar. W każdym razie udać się jeszcze może do komory celnej.

5) Prawo składowe zawiera w sobie jakby domyślne zastrzeżenie, iż w ciągu jego trwania, cło nie zostanie podwyższoném.

Dla czego? — prawo składowe stanowi tylko o czasie, nie zaś o ilości opłaty. W ogólności podwyższenie cła niczem jest dla handlujących, gdyż płaci je publiczność, i z żalem wyznaczą przychodzi, iż płaci je najczęściej w większej daleko ilości, niżby należało.

6) Czyliż nie przykra jest dla handlarza widzieć, iż drudzy, opłaciwszy od towarów swoich cło dawniej według starej taryfry, zyskują: gdy przeciwnie sam płacić musi cło wyższe, i oddawać z góry część kapitałów swoich, chociaż może dawniejszych towarów wcale nie ma, lub nader mało?

To bez wątpienia bolesną jest; lecz toż samo zasłoby w niejaki sposób i w tym razie, jeśli towary znajdujące się w pakhausach od cła podwyższonego zostały uwolnione. Gdyż ten przykład, kto opatrzył się większym zapasem kawy, w czasie żeglugi 1831, zyskuje zawsze daleko więcej od tego, kto ma się nią opatrzyć w 1832. W rzeczach tyjących się celi, nie może działać się inaczej. Złotać tylko wypada, iż dla nieprzewidzianych okoliczności, ukaz 20 listopada nie został wydany nieco wcześniej.

Z resztą zważyć należy, iż w ogólności idzie tu rzecz o *chybiony zysk*, nie zaś o *poniesioną stratę*. (T. P.)

— Z *Polagi* donoszą, iż po odkryciu zabronionych towarów, o którym już wiadomo z Tygod. Cz. IV str. 632, 22 z. m. zatrzymano jeszcze powoz, w którym kupiec A. Sz. przewoził na kilka tysięcy sztucznie ukryte kontrabandy.

— Do Rosyi przywieziono indygo: w 1824 r. 11,779 pud. — w 1825, 14,170 p. — w 1826, 17,686 p. — w 1827, 18,800 p. — w 1828, 19,020 p. — w 1829, 19,667 p. — w 1830, 24,950 p. Średnia cena indygo, w tych latach coraz się zmniejszała; i tak płacono za pud: w 1824 r. 457 rub. — w 1825, 550 r. — w 1826, 415 r. — w 1827, 390 r. — w 1828, 352 r. — w 1829, 290 r. — w 1830, 230 r.

Odessa dnia 25 listopada.

W ciągu bieżącego miesiąca; przywieziono tu nader wielką ilość suchych owoców, które w miesiącach październiku i listopadzie stanowią zwykle najważniejszy przedmiot tutejszych obrótów handlowych. Lecz tego roku wszystkie ich zapasy pozostają na miejscu, z powodu znacznego zmniejszenia się stosunków ze środkiem państwa, tak, iż kupcy nie znajdują dostatecznej li-

czby wozów wracających wewnątrz kraju; na którychby owoce swoje wysyłać mogli.

Odessa 28 Listopada. Otrzymano tu wczorą z Taganrogu urzędową wiadomość o okropnej burzy, która to miasto nawiedziła z 10-go na 11-ty b. m.; wszystkie statki na wioślach i wiele masztowych z portu uniesionych zostało na pełne morze. (T. P.)

Kercz dnia 9 listopada.

Z towarów wywozowych, zakupują tu tylko jęczmień i pszenicę. Cena jęczmienia dni ostatnich podniosła się od 3 r. 20 k. do 8 r. za czetw. (T. P.)

Warszawa dnia 25 Grudnia.

W IMIENIU NAJJAŚNIEJSZEGO
NIKOLAJA I.

CESARZA i SAMOWŁADCY WSZĘCH ROSSYI, KRÓLA
POLSKIEGO, etc. etc. etc.

RZĄD TYMCZASOWY KRÓLESTWA POLSKIEGO,

Po rozpatrzeniu uczynionego sobie od Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji przedstawienia, jak mają być likwidowane pogorzele, z przyczyn wojennych wyniki?

Zważywszy, iż Organizacya Towarzystwa Ogniwego w Królestwie Polskiem nie obejmuje zastrzeżenia, aby pogorzele, z klęsk wojennych wyniki, z funduszu Towarzystwa wynagradzane były.

Zważywszy; iż gdyby Towarzystwo Ogniwowe do wynagrodzenia pogorzel, w skutek klęsk wojennych wynikłych, pociągnioném być miało, do składek na ten cel przykładaby się musieli tylko należący do Towarzystwa, reszta zaś mieszkańców byłaby od takowych wolną; do wynagrodzenia zaś z funduszu składek, mieliby prawo tylko ci, którzy zabudowania swe w Towarzystwie zabezpieczyli.

Zważywszy nadewszystko, że wynagrodzenie pogorzel, w skutku klęsk wojennych przez wojska rządzonych, przenosiłoby możność Stowarzyszonych; stanowi:

Iż Towarzystwo Ogniwowe nie ma obowiązku wynagradzać pogorzel w czasie wojny w roku 1831 przez wojska rządzonych.

Działo się w *Warszawie* na posiedzeniu Rządu Tymczasowego dnia 29 listopada 1831 roku.

Prezes Rządu Tymczasowego Królestwa Polskiego, Rzeczywisty Tajny Radca,

(podpisano) FEDOR ENGEL.

Zgodno z *Originalem*:

p. o. Sekretarz Jeneralnego Rządu, Rada Stanu Nadzwyczajny,

(podpisano) J. Tymowski.

Za zgodność:

Sekretarz Jlny Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Policji

(podpisano) Aug. Karcki.

Za zgodność:

Sekretarz Jlny Dyrekcji Jlny Towarzystwa Ogniwego Dziarkowski.

Widowiska sceniczne w Teatrach Narodowym i Rozmaitości w *Warszawie*, rozpoczną się z dniem następnego Nowego Roku.

— Ubodzy będący pod opieką Towarzystwa Dobroczynności, umieszczeni za *Pragą* w *Grzybowskiej Woli*, przeniesieni zostali do domu tegoż Towarzystwa w *Warszawie*; miejsce pozostałe w *Grzybowej Woli* może być tania wydzierżawione, przydatne na jakowy zakład, fabrykę i t. p.

— Wyszło z druku u A. Gałęzowskiego i Komp. dziełko dla dzieci pod tytułem: *Gołębek, powieść naśladowana z Niemieckiego i ofiarowana dzieciom Polskim na kolendę, przez Autorkę Pamiętki po dobrej Matce*, ozdobione ryciną zamku Oycowskiego.

— Druga uczta dla ubogich w domu Towarzystwa Dobroczynności w *Warszawie*, przeznaczona z testamentu ś. p. Józefa Kossakowskiego, daną będzie jutro.

Wyszło z druku Dziełko na Kolendę dla dzieci: *Nagroda dla pilnych i grzecznych dzieci*,

)*

przez Autora *Podarunku dla dobrych dzieci*. Obejmuje w sobie: Powieści moralne, wiersze i różne wiadomości do pojęcia dzieciennego zastosowane. Zapewne tak jak *Podarunek dla dobrych dzieci* względnie znajdzie przyjęcie. Dziełko to wyszło na pięknym papierze, ozdobione jest trzema rycinami i pięknymi winietkami. (G.W.)

SPRAWY NIDERLANDZKIE.
Bruxella dnia 4 grudnia.

Na posiedzeniu Izby Reprezentantów d. 2, minister spraw wewnętrznych wniósł projekt do prawa względem urządzenia prowincyi, który rozkazano wydrukować i rozdać. Ku końcowi posiedzenia izba przyjęła większością 44 przeciw 12, projekt prawa o wywożeniu broni. Prawo to składa się z dwóch paragrafów: w pierwszym pozwolony jest wywóz, przez drugi Król może jest cofnąć to prawo, jeżeli okoliczności będą tego wymagały. — Na posiedzeniu d. 3 minister spraw wewnętrznych wniósł projekt w tych słowach: „Deputacye niustające stanów prowincjonalnych, i urzędy, w niektórych prowincjach zastępujące też deputacye, są upoważnione do ułożenia budżetów wydatków, oraz obmyślenia źródeł i sposobów na r. 1832. Projekt ten przyjęty został bez rozpraw przez 65 członków obecnych.

Haga dnia 4 grudnia.

Na posiedzeniu drogiej izby stanów jeneralnych d. 2, czytane było poselstwo króleskie, zawierające kilka odmian w prawie o milicyi narodowej; nowy projekt prawa, który był załączony, zawiera, iż zaciąg przeszłoroczny będzie jeden z 300 ludzi.

— Kontr-admirał *Ziervogel*, mianowany dowódcą w *Helder*.

— Departament marynarki wydał rozkaz, iżby do końca lutego wszystkie okręty, obowiązane podlegać kwarantannie, jeśli się ukazały przed *Mozą* i przystania, były odsyłane do *Texel*. (J.d.S.P.)

Amszterdam d. 4 grudnia.

Na tutejszej birży sprzedawano dziś: pszenicę polską białą 128 fun. za 427 fl., pospolitą 121 funt. 335 fl., libawską 121 f. 205 fl.; jęczmień ozimy 92 funt. 104 fl., nowy 103 f. 169 fl.; owies 82 f. 108 fl.; grykę 114 f. 175 fl. (T.P.)

ANGLIA.

London d. 7 grudnia.

Papiery publiczne. Konsolidy, 84 — Bilety skarbowe, 4 premium — Rosyjskie, 100 — Hiszpańskie, 14 — Greckie, 24 — Meksykańskie 37.

— Mowa Królewska, zagajająca Parlament *) z wielkim zadowoleniem przyjęta była na giełdzie. Nowy bil o reformie wniesiony będzie d. 12. Według gazety *Morning Chronicle*, parlament odrzeczony będzie 23, ale na 8 tylko dni, wakacje świąteczne mają być bardzo krótkie, jeżeli reforma nie zostanie przyjęta.

— Według ostatnich doniesień z *Dublinu*, stan hrabstwa Królowej i części przyległych *Carlow* i *Kilkenny*, tak jest okropny, że rząd nakoniec postanowił posłać tam kommisją szczególną. — Wiadomości z *Glasgow* względem ludności rekończelniczej są bardzo zasmucające; jest tam 5 do 6000 robotników bez zarobku i bez sposobu do życia.

— Wszystkie okręty, przychodzące z *Anglii* do *Hiszpanii*, podlegają 4odniowej kwarantannie, ładowane towarami nie przyjmującemi zarazy; mające ładunek podayrzany, muszą się oczyszczać w *Mahon*.

— Admirał *Knowless* umarł w wieku lat 78; był jeden z bohaterów, którzy bronili *Gibraltaru*, a w bitwie pod przylądkiem *St. Vincent* dowodził na okręcie *Goliath*.

— Hrabia *Dundonald*, daleko lepiej znany pod imieniem lorda *Cochrane*, admirał grecki, chilijski, brazylijski, w ostatnich dniach otrzymał audiencyę u Króla; stara się on bardzo otrzymać nanowo dawniejszą swą rangę w marynarce angielskiej.

*) K. Lit. N. 155,

— 5o listop. 13 nowo zachorowało na cholera w *Sunderland*, 4 osoby umarły; od okazania się choroby, liczba chorych 519, z których umarło 97. (J.d.S.P.)

— Dnia 8 —

Król Jmć odprawił wczora tajną radę, na której podano adressa obu izb parlamentu.

— Komitet giełdy dozwolił puścić w obieg obligi na pożyczkę dla Królowej Portugalskiej *Donny Maryi*; wynosi ona 2 miliony funt. szt. (8o milionów zł. pol.) po 48 za sto z prowizją 5 od sta. Tymczasem daje się tylko 8 procentu, 5 procentu wypłaci się, gdy wyprawa przeciw Portugalii przybędzie do miejsca swego przeznaczenia. Reszta zaś pożyczki zostanie wypłaconą, gdy Królowa *Donna Marya* wstąpi na tron Portugalski; w razie niepomysłnego wypadku wyprawy, pożyczka ta zabezpieczona będzie na wyspach Azorskich.

— Dziś o godzinie 2 w południe, wyjechali Królestwo Ichmość na powrót do *Brighton*. (T.P.)

FRANCYA.

Paryż dnia 4 grudnia.

Na posiedzeniu izby deputowanych d. 1 grudnia, przeznaczonem na rozprawy o odmianie praw karnych, minister wniósł projekt do prawa, z żądaniem nowego kredytu. 4ty Art. tego projektu w takiem jest brzmieniu: Kredyt w bonach królewskich, otworzony jest dla ministeryum skarbu przez 15 art. prawa z dnia 18 kwiet. 1831 r. do 250 milionów. W przypadku, jeśli by ta summa nie była wystarczającą na potrzeby służby, zostaje on upoważnionym do wypłaty dodatkowej, która powinna być upoważnioną przez urządzenie królewskie, a która będzie podane do zatwierdzenia prawodawczego.

— Na posiedzeniu d. 2, rozprawy o odmianie w prawie karnem, zostały przerwane wnioskiem *P. Sebastiani*, jako tymczasowego ministra wojny, wystawującym potrzebę powiększenia, zma milionami 800 tys. fr. summy, na poprawę i budowanie fortyfikacyi w 1832 roku. Izba odesłała ten projekt do kommisji budżetowej.

— Czytamy w jednym z dzienników ministeryalnych: „Dziwięć biór izby deputowanych, odrzuciło dzisiaj d. 2, jednomyślnością, propozycyę *P. Berryer*, względem całkowitej odmiany systemu wyborów.”

— Zdaje się, że w kommisji, mianowanej przez Izbę Parów, nie ma zgody zdań względem prawa o parostwie. Zdania są siedm przeciw siedmiu: ciękaż tedy wiedzieć: czy się dziedziczność utrzyma lub nie. Co do innych kategoryi, zgadzają się na ich odrzucenie.

— Jeden z dzienników ministeryalnych zawiera, co następuje: „Starano się na birży rozpuścić pogłoskę, iż zamieszanie zaszyły w *Nantes*. Możemy zapewnić najmocniej, że ta nowina jest fałszywą. Doniesienia urzędowe pod dniem 3 z tego miasta i z różnych miejsc Francyi utwierdzają, że kraj nigdy nie był spokojniejszym.”

— Dziennik *Bréton* ogłosił prośbę kupców z *Nantes*, o niepowiększanie cła od wprowadzania wina do Paryża, i nie dawanie dla tej stolicy prawa składowego ku szkodzie miast nadmorskich, mogących przyszedź do niechybnego upadku przez ten środek.”

— Wielu radców municypalnych i inni znaczniejsi obywatele miasta *Troyes*, wzruszeni niedostatkiem, w jakim się znajduje wielka liczba rzemieślników, umyślili otworzyć zapisy powszechne, do którychby każdy mógł się przykładać podług swej możności lub woli.

— Jenerał-perucznik *Delort*, wyjechał do *Metz*, gdzie ma objąć dowództwo dywizyi wojskowej. — Z 80,000 ludzi wojska północnego, 40,000, powraca do środku kraju, a 40,000 pozostanie na granicy. Ostatnia ta część zostawać będzie na stopie wojny.

— W gazecie *Echo du Nord* z *Lille* pod 26 czytamy: „Minister wojny posłał do jenerała dowodzącego 16tą dywizyą wojskową, natychmiast rozbroić twierdzę *Lille*. Wczora zaczęto wyko-

DODATEK

Wilno dnia 23 Grudnia r. s. 1831 roku.

nywać ten rozkaz; działa i plat-formy odwieziono do arsenatów. — Inne rozrządzenie, z tē m się zgadzające, jest zmniejszenie liczby koni pociągowych w armii. Postanowiono pewną liczbę tych koni oddać potrzebującym ich rolnikom, pod warunkiem powrócenia za pierwszym wezwaniem.

— Zalecenie prefekta departamentu *Mayenne*, nakazuje powszechne rozbrojenie miast i wiosek tego departamentu.

— Postanowienie królewskie, w 73 artykułach, kontrasygnowane przez marszałka *Soulta*, datowane 23 listop., zawiera nową organizacją szkoły pol technicznej.

— U błahego tandeciarza jednego, znaleziono 25 medalów, które mają pochodzić z biblioteki królewskiej. Policja czynnie posuwa wyszukania powziętym ztąd śladem.

— Dnia 8 —

Birża paryzka dnia 7. Pięć od sta, 96 fr. 30. — Trzy od sta, 68 fr. 5.

— Na posiedzeniu izby deputowanych d. 5, minister handlu i robot publicznych, wniósł kilka projektów do prawa, względem podziału na departamentu 3,500,000 fr., przeznaczonych na dostarczenie zatrudnienia klasie uboższej. Izba słuchała raportu komisyyi, wyznaczony do roztrząśnienia projektu, o awansach w woysku morskiem. Komisyya przyymuje zasady zwyczajne woysku lądowemu.

— Zdania zawsze dzielą się na dwie równo części w komisyyi, wyznaczony do rozbioru projektu o parowstwie; kilkodniowe rozprawy nie przywiodły do innego wypadku. Pomimo tego podziału, do zdania sprawy wyznaczony jest: *Xiążę Decazes*. Rzecz o kategoriach zawsze jest przedmiotem rozpraw. Rozumiej, że raport zostanie wniesiony około końca przyszłego tygodnia.

— *Xiążę Moskwa* nie podał do izby parów swoich tytułów, potrzebnych dla postanowienia o jego przypuszczeniu. D. 23 listopada, prośba, podpisana przez marszałkową *Ney* i czterech jej synów, podana została ministrowi sprawiedliwości, w celu znikszenia wyroku izby parów, skazującego na śmierć marszałka *Neya*. Nic jeszcze nie postanowiono o tej prośbie.

— Wiadomość o śmierci hrabiego *Drouot*, odwołana jest przez list *P. Girod (de l'Ain)* prezydenta izby deputowanych, umieszczony w *Monitorze*.

— Piszą z *Lyonu*, że po większej części naczelnicy buntu udali się do *Szwajcaryi*.

— *Dziennik Sentinelle de Bayonne* donosi, że 29 i 30 znaleziono w *Bayonne* wiele poprzybijanych wezwań, ażeby obywatele nie płacili podatków.

— *Monitor* zawiera raport admirała *Rosamel*, do ministra marynarki, pod 29 listop. z *Tulonu*, donoszący, że okręt *Palynure*, przybyły z *Nawarynu*, przywiozł świadectwa, potwierdzające, że cholera ustąpiła na wyspie *Argentieres*, jednej z wysp *Archipelagu* i w *Smirnie*.

— Donoszą z *Lisbony*: „Woysko, przeznaczone do odporu najazdu *Don Pedra*, wynosi 20,000 ludzi, obejmując w tē m i wielką liczbę nowozaciężnych rekrutów, albo już do niego wcielonych, albo będących po różnych miejscach. Sąd wojskowy, wyznaczony do sądzenia buntowników 2go regimentu piechoty, został zamknięty. Oskarżeni z tego pólku, będący jeszcze w więzieniach, będą rozesłani do różnych korpusów, a 54ch z nich zostanie odesłanych do osad w *Afryce* i *Azyi*. (J. d. S. P.)

N I E M O C Y.

Sztutgard 8 grudnia.

Król *Jmć*, ze względu na artykuły 10 i 11 regulaminu żeglugi na *Renie* z d. 11 maja, którym, Państwowom pobrzeżnym *Menu*, *Nekaru* i in-

nych rzek, wpadających do *Renu*, zabezpieczone jest dla ich towarów używanie prerogatyw, oznaczonych dla Państw, przytykających do *Renu*, w *Niderlandach* i innych portach, od chwili, gdy w granicach swoich i przy brzegach rzek wspomnianych ustanowią podobne wolne porty pod warunkami przepisane regulaminem żeglugi na *Renie*, postanowieniem z dnia 14 z. m. ogłosił miasta *Heilbronn* i *Kannstadt* portami wolnemi. (G. W.)

S z w e o y a.

Sztokholm dnia 9 listopada.

Po upływie terminu przywileju kompanii, zajmujący się dotąd wyłącznie ratowaniem rzeczy i okrętów rozbitych na brzegach szwedzkich, która przy zwrócie ich właścicielom cząstkę stokroć nadzwyczajne i nieprawe zyski, wydane zostało nowe w tym przedmiocie prawo. Odtąd rzeczy uratowane zostawać mają pod bezpośrednią wiedzą najbliższego urzędu celnego i komisarza kompanii assekuracyjnej lub osób wysyłających morzem towary. W razie zaś nieobecności takowego komisarza, chowane być mają przez rządę prowincyi, dopóki się właściciele o nie nie upomną. — Od kilku dni na targach tutejszych, ceny zboża znacznie spadły i w przyszłych miesiącach zapewne spadną bardziej jeszcze, kiedy stosownie do postanowienia królewskiego, pędzenie z nich wódki zostanie od d. 1 stycznia 1832 zabronionem. (T. P.)

W I A D O M O Ś C I R O Z M A I T E.

Pan Osbaldeston, rzadki jeździec, o którego zakładzie niedawno wzmiankowano, umieścić w jednej z gazet tutejszych wezwanie do miłośników polowania i koni w Anglii, przewyższające w śmiałości to wszystko, co dotąd w tej mierze uczyniono. Wyraża w piśmie swoim: — „Wzywam każdego człowieka na świecie, jakiegokolwiek bądź wieku, ważącego tyle, co ja, lub brakującą ilość wagi z sobą mającego, aby wszelką odległość od 200 do 500 mil (angielskich) jechał ze mną konno o zakład 20,000 f. s., lub w odległości 200 do 250 mil, o 10,000 f. s. Zakładam się oraz o 10,000 przeciw 3,000, lub 20,000 przeciw 6,000 f. s., iż 200 mil w 8 godzinach konno ujadę, co dla człowieka ważącego 11 kamieni, jest zadziwiającem, a nawet mógłbym prawie powiedzieć, niepodobnem przedsięwzięciem.”

— Najświeższe numera gazety, *Tarmanian*, wychodzącej w osadzie *van Diemen*, donoszą o wielkiem zgromadzeniu osadników w maju r. b., celem powinszowania Królowi wstąpienia na tron, i prośzenia go zarazem, aby zaprowadził w osadzie zgromadzenie prawodawcze.

— Gazeta *Temps* obwiniała *Kazim. Prier*, że zajęty dyplomatycznymi sprawami zaniedbuje swoje ministerium spraw wewnętrznych. Nazajutrz po tē m obwinieniu donosi, iż *P. Prier* tegoż dnia otrzymał do podpisu 14 tek z ministerium spraw wewnętrznych i wszystkie papiery wygotował.

— *Xiążę Hohenzollern-Sigmaringen* ma dawać co dwa tygodnie publiczne posłuchania i zwołał stany dla układu nowej rządowej ustawy. Liczba jego poddanych w ogóle wynosi 40,000.

— W Prusiech ma być urządzona linia telegraficzna od końca wschodniej, aż do zachodniej granicy państwa. Rzecz dziwna, iż ten, tak już dawny wynalazek, dotąd tylko we Francyi, w Anglii i w *Niderlandach* jest w użyciu.

— Papież dwóm Biskupom, mianowanym przez Króla francuzkiego, odmówił potwierdzenia, dając za powód, iż nowa karta wniosła konkordat, a przeto duchowieństwo francuzkie wróciło pod polspolite prawo.

— Wiele południowo-niemieckich państw przystępuje do Pruskiego celnego związku, lecz Król

Saski wzbrania się z obawy, aby handel Lipski nie przeszedł do Naumburga.

— Sejm Związku Niemieckiego ogłosił postanowienie, iż w sprawach publicznych żadnych prośb od poddanych przyjmować nie będzie, lecz same tylko przełożenia od rządów.

— W przeszłym miesiącu w Londynie osądzono dwóch złoczyńców, którzy małego chłopca zburkowali, to jest zabiwszy, przedali do anatomicznego teatru. Zarazem pokazało się, iż od niedawnego czasu wiele dzieci w Londynie zostało skradzionych. W Manchester policya w ciągu roku, 1600 dzieci zginionych zwróciła rodzicom.

— Znany profesor prawa niemieckiego w Getyndze, Karol Eichhorn, syn sławnego teologa i orientalisty, który był przerwał pracę naukową i przeszedł do biura spraw zagranicznych w Prusiech, objął nanow katedrę w uniwersytecie Berlińskim. (T. P.)

Publiczna sprzedaż majątków.

1. ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома оный Санкшъ-Петербургскаго Опекунскаго Совѣща симъ объявляюща, что въ ономъ продаются съ Аукціоннаго публичнаго торга заложенныя и просроченныя недвижимыя имѣнія.

1. Генераль-Маіора Ивана Федоровича Чорбы, Вишебской Губерніи Городецкаго Уѣзда въ разныхъ селеніяхъ 124 души мужеска пола писанныхъ по ревизіи 1816 года.

2. Помѣщицы Клары Фадѣевой Блюмберговой, что нынѣ Семковская, Вишебской Губерніи Невельскаго Уѣзда въ деревняхъ Чуриловъ 7, Голубовъ 16, и того 23 души мужеска пола писанныхъ по ревизіи 1816 года.

Оба оныя имѣнія продаются съ рожденными въ нихъ послѣ ревизіи душами, съ принадлежащею къ нимъ землею и всякимъ на оной строеніемъ, для чего назначены сроки торгамъ будущаго 1832 года маія 3, 5, и 10 числа, желающіе купити имѣнія сіи, могутъ являться въ Опекунскій Совѣщъ показанныхъ чиселъ въ присудственное время, и видѣти въ ономъ продаваемымъ имѣніямъ описи, условія, и форму кунчей крепости.

Директоръ Поповъ.

Экспедиторъ Осмоловскій.

1. Od Rady Opiekunskiej St. Petersburgskiej CESARSKIEGO Domu wychowania niniejszemu ogłasza się, iż w niej sprzedają się z aukcyjnego publicznego targu oddane na ewikoyą za nchybieniem terminu nieruchome majątki:

1. Jenerał Majora Jana Fiedorowicza Czorby, Witepskiej Gubernii Horodeckiego powiatu w różnych wsiach 124 męskiej płci dusz zapisanych w rewizyi 1816 roku.

2. Obywatelki Klary Fadijowej Blumbergowej, teraz Siemkowskiej, Witepskiej Gubernii Nowel'kiego powiatu, we wsiach: Czuryłowie 7, Holubowie 16, w ogóle 23 męskiej płci dusz zapisanych w rewizyi 1816 roku.

Oba pomienione majątki sprzedają się z urodzonymi w nich po rewizyi duszami, z należącą do nich ziemią, i wszelkiem na niej zabudowaniem, dla czego naznaczone terminy do targow następującego 1832 roku maja 3, 5, i 10 dnia.

Życzący kupić majątki te, mogą przybyć do Rady Opiekunskiej pomienionych dni, w czasie posiedzeń, i widzieć w niej sprzedających się majątków inwentarze, umowy i formę przedażnego prawa.

Dyrektor Popow.

Expedytor Osmołowski. (742)

Wzwanie Successorów.

1. Opieka Szlachecka Powiatu Wileńskiego z powodu zasłę śmierci Nominata Biskupa, Suffragana Żytomirskiego, Kanonika Wileńskiego i Kawalera, Xiędza Wincentego Łabuńskiego, stosownie do Rezolucyi swojej w dniu 17 teraźniejszego mca grudnia, na skutek odniesienia się Wileńskiego Rzymsko-Katolickiego Konsystorza następcy, przez niniejsze wzywa successorów i pretensorów tegoż zesłę, iżby ci w terminie sześciomiesięcznym od daty pierwszego zaawizowania tego ogłoszenia, z dowodami probującymi ich stosunek i niemylny stopień successorstwa do wszelkiej pozostałości zmarłego Xiędza Łabuńskiego w Opiece Szlacheckiej jawili się — Datt 1831 roku grudnia 22 dnia.

Prezydujący w Opiece Pełniący Urząd Marszałka Wileńskiego Powiatowy Sędzia Gaspier Hornowski.

Za Sekretarza Józef Karwowski. (754)

Arenda folwarków.

1. Rada M. Wilna ogłasza, iż dnia 24 t. m. w Izbie teyże Rady o godzinie 9 zrana odbywać się będzie licytacya na oddanie w arendę folwarkow mieskich Leoniszek i Turaciszek — Decembra 21 dnia 1831 roku.

Karol Wener R. M. W.

Pismowodca Pozlewicz. (743)

Odkupy Trunkowe.

1. Słobodzko - Ukraińska Izba Skarbowa wzywa życzących wziąć w odkupną arendę trunkowych poborów Słobodzko - Ukraińskiej Gubernii w Skarbowych wsiach Sumskiego powiatu, na pozostały czas 4lecia t. j. po 1835 rok, z tém, iżby życzący przybywali do tey Izby dla targow z pewnymi ewikoyami na terminy: pierwszy 15go, drugi 17go i trzeci 22 dnia miesiąca lutego 1832 roku. Decembra 8 dnia 1831 roku.

Sowietnik Jakubowski.

Sekretarz H. Szwedow. (747)

Przedaz.

1. Na ulicy Skopówce, w domu Sowietnikowej Rogowskiej, są zlożowane do sprzedania: karetka podwójna i dwa koczki, mało używane, gdzie każdego czasu można one oglądać i dowiedzieć się o cenie.

Полицмейстеръ Ожиговъ.

(739)

Doniesienie Teatralne.

Z przyczyny zajęcia się ociepleniem budowy domu Teatralnego, widowiska nie będzie do następnej soboty, to jest: do dnia drugiego świąt Bożego Narodzenia, w któryto dzień dane będzie widowisko złożone, w następującym rozkładzie — Rozpocznie się Komedia nową z angielskiego pod nazwiskiem: *Serce rozdzielone*; po której komedyi przedstawi się wesoła Pastora ułożona w Warszawie przez ś. p. nieodżałowanego Żółkowskiego: pod tytułem: *Widowisko, któremu trudno dać nazwisko* — W którym JP. Skibiński, po kilku-tygodniowej chorobie, poleci się względem Szanowney Publiczności — Zakończy się spektakl według żądania łaskawych Amatorów ulubioną operetką Pana Listowskiego, pod nazwiskiem: *Papugi naszey Babuni*. (752)